

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
Вищий навчальний комунальний заклад
«ОДЕСЬКЕ ПЕДАГОГІЧНЕ УЧИЛИЩЕ»

«Затверджую»
Голова приймальної комісії
«___» _____ 2019 р.
_____ В. П. Горанська

Програма вступного випробування (екзамен)
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
для вступників спеціальностей
013 Початкова освіта,
012 Дошкільна освіта
(на основі базової загальної середньої освіти)

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової
комісії філологічних дисциплін
Протокол №__ від «___» _____ 2019 р.
Голова комісії _____ А. М. Грицюк

Пояснювальна записка

Форма, структура та зміст вступного випробування

Використання тестових завдань різної форми й різного ступеня складності відбувається з метою забезпечення поетапного усебічного й об'єктивного оцінювання навчальних досягнень вступників щодо засвоєння ними курсу української мови, насамперед її мовної змістової лінії.

Основними завданнями є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і засвоєння програми з української мови, ступінь сформованості знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни. Виконання тестових завдань потребує від вступника не лише знання програмового матеріалу, але й певних навичок здійснення різноманітних операцій із мовними одиницями, спроможності на власному прикладі показати реалізацію того чи іншого мовного явища.

Програма вступного випробування з української мови розроблена з урахуванням програми: Українська мова. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 р. №804).

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Орфографія», «Розвиток мовлення»).

Вступні випробування з української мови здійснюється у письмовій формі тестування. Кожна особа, яка проходить тестування, отримує індивідуальний екзаменаційний комплект, що складається із екзаменаційного тестового завдання, бланка відповідей та чернетки.

Тестування триває протягом 120 хвилин.

Для визначення рівня навчальних досягнень з української мови випускників загальноосвітніх навчальних закладів до екзаменаційного тестового завдання вміщено такі форми завдань:

- а) завдання з вибором однієї або кількох правильних відповідей;
- б) завдання на встановлення відповідності;
- в) відкриті завдання з короткою відповіддю;
- г) відкриті завдання з розгорнутою відповіддю (редагування словосполучень, переклад словосполучень, речень тощо).

Тестове завдання абітурієнтів на основі базової загальної середньої освіти для спеціальностей 5.01010201 Початкова освіта, 501010101 Дошкільна освіта складається із:

- ✓ 1-24 завдання — з вибором правильної відповіді.
- ✓ 25-27 завдання — на встановлення відповідності.
- ✓ 28-29 завдання — відкритої форми з короткою відповіддю.
- ✓ 30 завдання — відкритої форми.

Завдання з вибором однієї відповіді

1. Завдання складається зі вступного запитання та чотирьох-п'яти варіантів відповідей, серед яких потрібно вибрати одну правильну.

Наприклад:

Позначте рядок, у якому всі слова пишуться окремо:

- А (що)річно, поки(що), ні(про)що, будь(що)
- Б хіба(що), ні(від)чого, чий(небудь), аби(кого)
- В не(мов)би, та(й), тільки(що), (уві)сні
- Г ні(для)кого, аби(в)кого, що(ж), дарма(що)

Відповідь — Г

Позначте фразеологізм — антонім до слова *з'явитися*:

- А передати куті меду
- Б ніде голки встромити
- В крізь землю провалитися
- Г встромляти носа

Відповідь — В

Позначте речення, що містить діалектне слово:

- А На столі лежала булава з бунчуком і корогвою (П.Куліш).
- Б Наш родовід іде від плуга, від рала і від лемеша (О.Довгий),
- В Товариство, пошани варте, станьмо ближче до ватри (П.Осадчук).
- Г О владо слів, солодша од шафрана! (Б.Олійник).

Відповідь — В

Завдання на встановлення відповідності

Завдання цього типу складається з інструкції та двох колонок, у яких частини матеріалу позначено буквами (ліворуч) та цифрами (праворуч). Треба співвіднести цей матеріал і в таблиці поруч із буквою записати відповідну цифру.

Наприклад:

Установіть відповідність між відмінами та рядами іменників, які до них належать (один із рядів є зайвим):

А перша	1 Карпати, вила, двері, ворота
Б друга	2 плем'я, теля, ім'я, ведмежа
В третя	3 плакса, лілія, Микола, верба
Г четверта	4 лікар, озеро, дядько, щастя
	5 річ, радість, мати, ніжність

А	Б	В	Г
3	4	5	2

Відкриті завдання з короткою відповіддю

Завдання передбачає письмову самостійну відповідь, зазвичай стислу (у вигляді слова, словосполучення, цифри, символу).

Наприклад:

Упишіть назву способу творення слова *синочок*.

Відповідь:

с	у	ф	і	к	с	а	л	ь	н	и	й		
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--

Упишіть до таблиці форму місцевого відмінка множини іменника *поле*.

Відповідь:

М.	н	а		п	о	л	я	х					
----	---	---	--	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--

Відкриті завдання з розгорнутою відповіддю

- Завдання передбачає редагування словосполучень, речень.
- Завдання передбачає переклад словосполучень, речень українською мовою.

Критерії оцінювання екзаменаційного тестового завдання абітурієнта

- Максимальна кількість балів**, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання, становить **47 балів**.
- Сума цих балів розподіляється так:
  - ✓ за виконання 1- 24 завдань (з вибором правильної відповіді) — **0-1 бал за одне завдання. Максимально — 24 бали.**
  - ✓ за виконання 25-27 завдань (на встановлення відповідності) — **0-4 бали за одне завдання. Максимально — 12 балів.**
  - ✓ за виконання 28-29 завдання відкритої форми з короткою відповіддю — **від 0 до 4 балів за одне завдання. Максимально — 8 балів.**
  - ✓ за виконання 30 завдання відкритої форми — **від 0 до 3 бали. Максимально — 3 бали.**

Шкала оцінювання
Максимально — 47 балів.

Бали за завдання	Оцінка (бали)	Бали за завдання	Оцінка (бали)
0 – 4	1	25 - 28	7
5 – 8	2	29 - 32	8
9 – 12	3	33 - 36	9
13 -16	4	37 - 40	10
17 – 20	5	41 - 44	11
21 – 24	6	45 - 47	12

Зміст програми

1. Фонетика. Графіка

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у-в, і-й.

2. Лексикологія. Фразеологія

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальнонавчовані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безафіксний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [o], [e] у складних словах.

4. Морфологія

4.1. Іменник

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви -а(-я), -у(-ю) в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

4.2. Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при

творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

4.3. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників.

Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

4.4. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

4.5. Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

4.6. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання прислівників разом і через дефіс.

4.7. Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені).

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.

4.8. Вигук

Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова.

5. Синтаксис

5.1. Словосполучення.

Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

5.2. Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні,

питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю засобів ускладнення (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

5.2.1. Просте двоскладне речення

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні

Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).

5.2.3. Односкладні речення

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні.

5.2.4. Речення з однорідними членами

Узагальнюючі слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнюючі члени речення. Розділові знаки в односкладними членами.

5.2.5. Складне речення

Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному:

- 1) інтонація й сполучники або сполучні слова;
- 2) інтонація.

Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

5.2.5.1. Складносурядне речення

Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

5.2.5.2. Складнопідрядне речення

Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами:

- 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю;
- 2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю;
- 3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю.

5.2.5.3. Безсполучникове складне речення

Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями:

- 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними);
- 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною).

Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

6. Стилїстика

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

7. Орфоепія

Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків:

- 1) [дж], [дз], [дз'];
- 2) [ж], [ч], [ш];
- 3) груп приголосних (уподібнення, спрощення);
- 4) м'яких приголосних;
- 5) подовжених приголосних.

Вимова слів з апострофом.

8. Орфографія

Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови. Особливості написання числівників. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків).

9. Розвиток мовлення

Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Мовні засоби зв'язку речень у тексті. Типи мовлення (розповідь, опис, роздум). Структура тексту типу розповіді, опису, роздуму.

УКРАЇНСЬКА МОВА

на основі базової загальної середньої освіти
спеціальність 013 Початкова освіта
спеціальність 012 Дошкільна освіта

Час виконання - 120 хвилин

Інструкція

1. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання і правила його виконання.
2. До бланка відповідей записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
3. Відповіді до бланка вписуйте чітко.
4. Подвійні, неправильно записані, закреслені, підчищені та виправлені відповіді у бланку - це ПОМИЛКА!
5. Якщо Ви випадково записали неправильну відповідь, можете її виправити у відповідному розділі бланка відповідей.
6. Відповіді на відкриті завдання записуйте у відведених місцях бланка відповідей.
7. Намагайтесь відповісти на всі тестові завдання, навіть якщо Ви не впевнені у правильності відповідей.
8. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних до бланка відповідей, та бездоганного виконання завдання із короткою відповіддю.
9. Заповнивши бланк відповідей, здайте його викладачеві.

Зичимо Вам успіху!

Список рекомендованої літератури

Під час підготовки до складання вступного екзамену рекомендується використовувати підручники, що мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

1. Білецька О. Українська мова: тестові завдання для підготовки до ЗНО / О. Білецька. – Тернопіль: Підручник і посібник, 2016. – 304 с.
2. Бондарчук К. Українська мова: довідник / К. Бондарчук. – Тернопіль: Підручник і посібник, 2011. – 208 с.
3. Глазова О. Рідна мова: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. Глазова, Ю. Кузнецов; на ук. Ред. І. Вихованець. – К. : Зодіак-Еко, 2008. – 240 с.
4. Глазова О. Рідна мова: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням укр. мовою / О. Глазова, Ю. Кузнецов; на ук. Ред. І. Вихованець. – К. : Зодіак-Еко, 2009. – 224 с.
5. Єрмоленко С. Я. Українська мова: підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / С. Я. Єрмоленко, В. Т. Сичова, М. Г. Жук. – К.: Грамота. 2014. – 272 с.
6. Заболотний О. В. Рідна мова: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Заболотний, В. В. Заболотний. – К.: Генеза, 2008. – 240 с.
7. Заболотний О. В. Українська мова: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Заболотний, В. В. Заболотний. – К.: Генеза, 2009. – 240 с.
8. Заболотний О. В. Українська мова: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Заболотний, В. В. Заболотний. – К.: Генеза, 2015. – 256 с.

9. Пентилюк М. І. Українська мова: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням укр. мовою: рівень стандарту / М. І. Пентилюк, І. В. Гайдаєнко, А. І. Ляшкевич, С. А. Омельчук. – К.: Освіта, 2009. – 336 с.
10. Сучасна українська мова: підручник / О. Д. Понамарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; за ред. О. Д. Понамарева. – 4-те вид. – К.: Либідь, 2008. – 488 с.
11. Український правопис / АН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Ін-т української мови. – К.: Наук. Думка, 2008. – 288 с.
12. Шевелева Л. А. Український правопис. Практикум: навч. посібник / Л. А. Шевелева, О. О. Дудка; за ред. А. О. Свашенка. – Х.: Світ дитинства, 1998. – 224 с.
13. Шевченко Л. Ю. Сучасна українська мова: Довідник / Л. Ю. Шевченко, В. В. Різун, Ю. В. Лисенко; за ред. О. Д. Понамарів. – К. Либідь, 1993. – 336 с.
14. Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: навч. пос. / С. В. Шевчук, О. О. Кабиш, І. В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – 544 с.
15. Шкурятяна Н. Г. Сучасна українська літературна мова: навч. пос. / Н. Г. Шкурятяна, С. В. Шевчук. – К.: Літера, 2000. – 688 с.
16. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови / І. П. Ющук. – К.: Освіта, 2002. – 254 с.

Критерії оцінювання екзаменаційного тестового завдання абітурієнта

1. **Максимальна кількість балів**, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання, становить **47 балів**.
2. Сума цих балів розподіляється так:
  - ✓ за виконання 1- 24 завдань (з вибором правильної відповіді) — **0-1 бал за одне завдання. Максимально — 24 бали.**
  - ✓ за виконання 25-27 завдань (на встановлення відповідності) — **0-4 бали за одне завдання. Максимально — 12 балів.**
  - ✓ за виконання 28-29 завдання відкритої форми з короткою відповіддю — **від 0 до 4 балів за одне завдання. Максимально — 8 балів.**
  - ✓ за виконання 30 завдання відкритої форми — **від 0 до 3 бали. Максимально — 3 бали.**

Шкала оцінювання Максимально — 47 балів.

Бали за завдання	Оцінка (бали)	Бали за завдання	Оцінка (бали)
0 - 4	1	25 - 28	7
5 - 8	2	29 - 32	8
9 - 12	3	33 - 36	9
13 -16	4	37 - 40	10
17 - 20	5	41 - 44	11
21 - 24	6	45 - 47	12

ВАРІАНТ 1

Прочитайте текст і виконайте завдання 1—7 до нього.

(1) Картині «Місячна ніч» Архипа Куїнджі випала *не/щаслива*, а трагічна доля (2) Вона, на жаль, не стала окрасою експозиції музеїв, бо вже під час створення була приречена на смерть. (3) Художник застосував цинкові фарби, до того ж у такій концентрації, яка мала призвести до цілковитого потемніння. (4) Не минуло й кількох років, як полотно почало *по/волі*, але безповоротно ... . (5) Щоб хоч трохи продовжити життя картині працівники музею перенесли її в таку кімнату запасника, куди не проникало руйнівне для неї світло. (6) Хоч «Місячна ніч» і втратила свій первісний вигляд, *про/те* й сьогодні полонить нас, ведучи в дивовижний світ *не/повторної* краси ночі.

1. Літер більше, ніж звуків, у слові

- А Куїнджі
- Б експозиції
- В потемніння
- Г вигляд

2. На місці пропуску (речення 4) має бути слово

- А сіріти
- Б вицвітати
- В чорніти
- Г лущитися

3. Суфіксальним способом утворене слово

- А безповоротно (4)
- Б створення (1)
- В перенесли (5)
- Г художник (5)

4. Окремо пишеться слово

- А не/щаслива
- Б по/волі
- В про/те
- Г не/повторної

5. Пунктуаційну помилку допущено у реченні

- А другому
- Б третьому
- В четвертому
- Г п'ятому

6. Дісприслівниковим зворотом ускладнено речення

- А перше
- Б друге
- В четверте
- Г шосте

7. У знахідному відмінку вжито в тексті іменник

- А доля
- Б смерть
- В років
- Г картині

8. Слова, в яких усі приголосні звуки глухі, складають рядок

- А сипучість, частка, пакуночок, точиться
- Б пахуче, пошта, спочити, гас
- В скупість чисто кицька, скотиться
- Г стиха, ступити, скоїтися, сугеніти

- Д стаття, хисткий, пастух, сполох
9. Спільнокореневим до слова *казати* є
- А напоказ
  - Б казарма
  - В переказ
  - Г казанок
  - Д каземат
10. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
- А погод..ся, чіткіс..ть, ател..є
  - Б дивуєт..ся, мен..ше, т..мяний
  - В камін..чик, сучасніс..ть, кол..є
  - Г дон..чин, нян..чити, скрин..ці
  - Д піс..ня, Мол..єр, мудріс..тю
11. Неправильно побудовано речення
- А Прочитаний вірш учителем вразив учнів.
  - Б Заховане хмарою, сонце ледь зігрівало землю.
  - В Окроплені росою трави ніби затужавіли.
  - Г Олень, наляканий громом, зупинився.
  - Д Я йшов додому усміхнений.
12. Буква **я** позначає два звуки в усіх словах рядка
- А згаяти, Яремча, бурячок
  - Б яструб, духмяний, маячок
  - В заявити, Яринка мантилья
  - Г Запоріжжя, ясність, ніякий
  - Д яблуко, без'язикий, мавпячий
13. Усі слова написані правильно в рядку
- А левада, лимон, тривога
  - Б мавпиня, зарево, вибери
  - В велич, проминистий, новина
  - Г витерати, зроблений, семисот
  - Д вуличка, дощечка, мариво
14. Обставину виділено у реченні
- А Робити добро – *почесно*.
  - Б Стрижку *наголо* називають солдатською.
  - В Брат пішов на стадіон *тренуватися*.
  - Г *Сонно* хлюпала річка.
  - Д Марина витерла очі *рукавом*.
15. Прикметник ужито в ролі іменника
- А Смачна кашка, та мала чашка.
  - Б У справжнього майстра золоті руки.
  - В Бджола маленька, та мед солоденький.
  - Г Сміливі завжди мають щастя.
  - Д Влітку і баба сердита на піч.
16. Правильно записані усі слова в рядку
- А будь-чим, хібащо, нібито
  - Б хтозна-як, ні з ким, навряд чи
  - В все таки, авжеж, читай-но
  - Г бозна в кого, ніякий, стільки то
  - Д анітрохи, аби з чим, таки-він
17. Безособові дієслова записано в рядку

- А вишито, зроблено
- Б ніщи, вивертаючи
- В світає, мрячить
- Г пекти, гуснути
- Д чищений, взутий

18. Складне речення з підрядною означальною частиною утвориться, якщо до частини *Ми всі зібралися біля школи...* додати

- А хоч до початку свята ще було далеко.
- Б де колись навчалися мої мама й тато.
- В як тільки пролунали позивні оркестру.
- Г коли ущух дощ і сонце залило подвір'я.
- Д щоб відсвяткувати зустріч випускників

19. Синонімом до стійкої сполуки *на безлюдді й Хома чоловік* є фразеологізм

- А ні кола ні двора
- Б у степу й хрущ – м'ясо
- В як дурному з гори бігти
- Г перебиватися з хліба на воду
- Д мов у воду опущений

20. Неправильно узгоджено прикметник з іменником у рядку

- А кумедний колібри
- Б п'ята авеню
- В тривожний путь
- Г прозорий тюль
- Д далеке Баку

21. Між підметом і присудком обов'язково треба поставити тире в реченні (розділові знаки пропущено)

- А Ми не безліч стандартних я.
- Б Дніпро оспіваний у фольклорі.
- В Усе геніальне у світі просте.
- Г Самотність як обірвана струна.
- Д Запоріжжя козацька колиска.

22. Правильно поставлено розділові знаки в реченні

- А Заквітчана стежка до рідного дому веде у минулі, у добрі часи, коли тобі зовсім, ще зовсім малому, здавалися, морем краплини роси.
- Б У моїй душі нема жалю, в ній не оселилися печалі, осіння злива за вікном шумить, немов, про щось зі мною розмовляє.
- В Шепоче дощ; зриває листя вітер – серпанком на поля лягли тумани, розвіяли красу по світу квіти, пливуть у небі хмари караваном.
- Г Стара черемха задрю поглядала на першу вишню, визрілу несміло, а літо мов на крилах колихало надій людських гармонію стосилу.
- Д Під Золотими воротами липи лапаті танцюють з каштанами, над Золотими воротами котиться сонце, мов диня баштанами.

23. Поширеним є речення

- А Грего і майстро – вітри.
- Б Дуб з калиною перешіптуються.
- В «Подвійне коло» - новела.
- Г Інститут переобладнано.
- Д Усі ми не без царя в голові.

24. Усі слова є числівниками в рядку

- А чотири, четвірко, четвертак
- Б п'ять, п'ятий, п'ятірка
- В кільканадцять, перший, сто
- Г сотий, одна сота, сотник

Д десятеро, десятий, десятка

25. Установіть відповідність між словами і способами їх творення

Спосіб словотвору

- 1 префіксальний
- 2 суфіксальний
- 3 префіксально-суфіксальний
- 4 складання основ

Приклади

- А водяник
- Б безрукавка
- В передмова
- Г життепис
- Д біг

26. Установіть відповідність між прислівниками та їх характеристиками

Характеристика прислівників

- 1 часу
- 2 місця
- 3 мети
- 4 міри та ступеня

Приклади

- А на зло, зумисне, насміх
- Б деколи, повік, з року в рік
- В зопалу, зозла, згарячу
- Г доволі, частково, помаленьку
- Д будь-де, довкола, попереду

27. Установіть відповідність між реченнями та їх характеристиками

Характеристика речення

- 1 односкладне означено-особове
- 2 односкладне неозначено-особове
- 3 односкладне узагальнено-особове
- 4 безособове

Приклади

- А Для сонячного проміння кордонів нема, нема держав.
- Б Нічого не хочу про цей випадок чути.
- В У нас проханих не люблять.
- Г За рідний край і життя віддай.
- Д Срібна тонка павутинка бабиного літа.

28. Запишіть правильно словосполучення.

1. Поговорити по душам; розробити міроприємства.
2. По одержанні диплома; раз по раз.
3. По технічним причинам; добитися результатів.
4. Відповідно наказу; мешкаю по вулиці.

29. Перекладіть українською мовою.

1. В честь праздника; годный к употреблению.
2. Специалист по экономике; плыть по течению.
3. В течение недели; по просьбе.
4. По многим причинам; во избежание (чего).

30. Провідмініяйте числівник 528 як кількісний і порядковий.